

повідомлення про підозру, обрання окремих запобіжних заходів та особливості досудового розслідування в умовах воєнного стану, що є перспективним напрямом досліджень.

Література:

1. Конституція України : чинне законодавство станом на 01 вересня 2022 р. : Офіційний текст. Київ. Правова Єдність. 2022. 64 с.

2. Лобойко Л.М. Методи кримінального-процесуального права : монографія. Дніпропетровськ. Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ. 2006. С. 38-39.

3. Велика українська юридична енциклопедія у 20 томах. Том 19 Кримінальний процес, судоустрій, прокуратура та адвокатура. Редколегія В.Т. Нор (голова) та ін. Національна академія правових наук України; Інститут держави і права ім В.М. Корецького НАН України; Національний юридичний університет ім. Я. Мудрого. Харків. Право. 2020. 960 с.: іл.

4. Уваров В.Г. Реалізація рішень Європейського Суду з прав людини та норм міжнародно-правових актів у кримінальному процесі України : автореф. дис. д-ра юрид. наук 12.00.09. Харківський національний університет внутрішніх справ. Харків. 2014. С. 23.

5. Капліна О. Повідомлення про підозру : протистояння правових позицій сторін обвинувачення та захисту. *Юридичний журнал «Право України» (україномовна версія)*. 2017. № 12. С. 74-81.

6. Кримінальний процесуальний кодекс України : чинне законодавство зі змінами та доповненнями станом на 5 червня 2022 р. Київ. ПАЛИВОДА А.В. 2022. 496 с. (Кодекси України).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-292-3-101>

ЗНАЧЕННЯ ПРАВОВИХ ФОРМ В РЕАЛІЗАЦІЇ КОНТРОЛЬНО-НАГЛЯДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Козьяков Р. С.

начальник

*Головного управління Національної поліції
в Кіровоградській області*

В процесі реалізації правових форм здійснення контрольно-наглядової діяльності в Національній поліції, з'ясування правової

природи відомчої адміністративної нормотворчості як юридичного механізму, виступає першорядним завданням науки адміністративного права.

Зокрема, Ю. В. Ващук зазначає, що українська відомча нормотворчість формувалася у складний та суперечливий період становлення правової системи України загалом, тому модернізація відомчої нормотворчості постала важливою проблемою сьогодення [1, с. 13]. Продовжуючи міркування вченого щодо важливості відомчої адміністративної нормотворчості, варто підкреслити, що її основне призначення полягає в розробленні та виданні відомчих нормативно-правових актів, мета яких полягає в правовому забезпеченні процесу управління в органах та підрозділах Національної поліції.

І. М. Вороніна розглядає відомчу нормотворчість МВС України в контексті здійснення управлінського впливу Міністерства внутрішніх справ на Національну поліцію. «Належне аксіологічно-правове забезпечення діяльності МВС України щодо координації функціонального призначення поліції, – стверджує І. М. Вороніна, – є запорукою успішного виконання покладених на Національну поліцію завдань щодо охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку» [2, с. 200]. З наведеного твердження можна зробити висновок, що ресурс відомчої адміністративної нормотворчості може нести позитивне навантаження лише за умови суворого дотримання компетенції МВС України та відсутності суперечностей із нормами більшої юридичної сили.

Підкреслюючи значення відомчої адміністративної нормотворчості в органах поліції, В. В. Сокурєнко влучно зазначає, що завдяки відомчим адміністративним нормативно-правовим актам регулюється значна кількість напрямів діяльності органів та підрозділів поліції та відповідних суб'єктів управління ними, вирішуються різноманітні процедурні питання [3, с. 131]. Іншими словами, окремі напрями службової діяльності органів та підрозділів Національної поліції зумовлюють специфіку регульовального впливу відомчих нормативних актів. Зазначений висновок також може бути застосований у контексті відомчої нормотворчої діяльності патрульної поліції, суб'єкти управління якої наділені відповідними правовими інструментами публічного адміністрування.

У наукових студіях сформовано гіпотезу, відповідно до якої нормотворча діяльність поліції здійснюється за двома напрямками, а саме:

- основна нормотворча діяльність – діяльність щодо створення власних нормативно-правових актів;
- додаткова (ініціативна) діяльність у нормотворенні – участь у підготовці проєктів нормативно-правових актів, узагальнення практики застосування законодавства, надання пропозицій щодо його покращення [4, с. 67].

Висловлені наукові підходи щодо розуміння сутності відомчої адміністративної нормотворчості в Національній поліції дають можливість дисертанту сформулювати її специфічні риси, які характеризують процес нормотворчого забезпечення контрольно-наглядової діяльності, а саме: а) підзаконний характер відомчої адміністративної нормотворчості зумовлює націлення останньої на деталізацію законодавчих норм у сфері контрольно-наглядової діяльності органів публічного управління; б) зумовленість компетенцією органів та підрозділів поліції, наділених повноваженнями у сфері здійснення контролю та нагляду; в) оперативний порядок розроблення та прийняття відомчих нормативно-правових актів та доведення до відома зацікавлених органів поліції та посадових осіб; г) односторонній характер юридичного впливу нормативно-правового акту означає, що суб'єкти, відносно яких прийнято правовий акт не можуть впливати на волевиявлення органу, який прийняв нормативно-правовий акт.

Між тим, реалізація правової форми адміністративно-правового механізму контрольно-наглядової діяльності в Національній поліції України передбачає не тільки видання нормативно-правових актів у сфері здійснення уповноваженими посадовими особами органів (підрозділів) поліції контролю та нагляду, але й індивідуальних актів управління.

Аналіз чинного законодавства дозволяє висновувати, що до числа індивідуальних актів управління у сфері здійснення контрольно-наглядової діяльності органами та підрозділами Національної поліції, відноситься: а) видача дозволів; б) видача погоджувальних документів у сфері безпеки дорожнього руху; в) винесення обов'язкових для виконання приписів; г) винесення постанов про накладення адміністративних стягнень – за результатами провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Поряд з цим, варто зауважити, що внутрішньоорганізаційними повноваженнями щодо реалізації контрольно-наглядової функції у сфері службової діяльності підпорядкованих підрозділів поліції наділені керівники структурних підрозділів центрального органу управління поліції. Зокрема, аналіз Положення про Департамент превентивної діяльності та Положення про Департамент патрульної поліції, дозволяють висновувати про наявність у їх керівників наступних внутрішньоорганізаційних контрольно-наглядових повноважень:

- затвердження положення про підрозділи департаменту;
- затвердження функціональних (посадових) обов'язків між працівниками департаменту та його територіальних підрозділів;
- призначення, прийняття на службу (роботу) і звільнення з посад (зі служби, роботи) поліцейських, державних службовців інших працівників департаменту;

– присвоєння спеціальних звань поліцейським і рангів державного службовця департаменту відповідно до законодавства України;

– заохочення та притягнення до дисциплінарної відповідальності поліцейських, державних службовців та інших працівників департаменту Про затвердження [5; 6].

Висновки. Таким чином, серед правових форм адміністративно-правового механізму контрольно-наглядової діяльності в Національній поліції України, видання нормативно-правових актів та індивідуальних актів управління посідають центральне місце, оскільки чинять безпосередній організуючий вплив на діяльність уповноважених органів та підрозділів Національної поліції у сфері здійснення контролю та нагляду.

Література

1. Ващук Ю. В. Становлення відомчої правотворчої політики в Україні. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2014. Вип. 3. Т. 1. С. 13-17.

2. Вороніна І. М. Аксиологічні засади нормотворчості МВС України щодо координації діяльності Національної поліції: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.12 / Національна академія внутрішніх справ. Київ, 2018. 258 с.

3. Управління органами Національної поліції України : підручник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. В. В. Сокурєнка. Харків: Стильна типографія, 2017. 580 с.

4. Getman E.A. Rulemaking activity of central bodies of executive power: highlights and ways of improving. International Scientific Journal – Euro-American scientific cooperation : research articles / Resp. ed.: S. Tonkyh, N. Pryhodko, A. Mintz. Hamilton : Accent Graphics Communications, 2014. Vol. 2. P. 66-72.

5. Положення про Департамент превентивної діяльності: наказ Національної поліції України від 27 листопада 2015 року № 123. Офіційний сайт Національної поліції України. URL: https://media-www.npu.gov.ua/npu-pre-prod/sites/1/Docs/Struktura/nakaz%20_753.pdf.

6. Про затвердження Положення про Департамент патрульної поліції: наказ Національної поліції України від 06.11.2015 року № 73 (у редакції наказу Національної поліції України від 19.12.2022 №903). Офіційний сайт Національної поліції України. URL: <https://www.npu.gov.ua/pro-policiyu/struktura-nacionalnoyi-policiyi>.